

Protokoll NORDLAND VENSTRES ÅRSMØTE FOR 2018 26. – 27. januar 2019, Radisson Blu Hotell, Bodø

Sak 1 Konstituering

Godkjenning av innkalling og sakliste.

I saken: Berit Fanneløb Marthinussen ba om at fulle sakspapirer sendes ut tidligere slik at lokallagene rekker å diskutere sakene før årsmøtet.

Vedtak:

_____ Innkallingen godkjent.
Sakslisten godkjent.

Valg av møteledere: lørdag - Dag Østerdal og Ida Gudding Johnsen,
søndag - Gaute Wahl og Vilde Sofie Nohr.

fullmaktsnemnd: Mats Hansen (leder), Arne Ivar Mikalsen og May Valle

referent: Gro Helene Klingenberg

redaksjonsnemnd for politiske uttalelser: Tommy Bjørnødegård, Randi Olsen,
Wibeke Aasjord Juul.

redaksjonsnemnd for program: Ida Gudding Johnsen, Anja Johansen, Vilde Sofie Nohr

tellekorps: Aslak Mikalsen, Torvald Anjasønn Iversen, Erling Solvang

to personer til å underskrive protokollen: Arne Ivar Mikalsen og Ida Gudding Johnsen

Frist for innlevering av endringsforslag til politiske uttalelser og programmet settes til 20:30 lørdag.

Endringsforslag til uttalelser sendes til redkomnv@gmail.com

Endringsforslag til program sendes til redkomnv@gmail.com

Opprop:

Fullmaktsskjema for Fauske og Meløy mangler. Fullmaktsnemnda ber om at årsmøtet gir representantene fra Fauske og Meløy fulle rettigheter.

Vedtak: Årsmøtet gir representantene fra Fauske og Meløy fulle rettigheter.

Torild Skogsholm, Jon Gunnes og Iselin Nybø gis tale- og forslagsrett.

25 delegater med fulle rettigheter. 3 representanter fra VHO med tale- og forslagsrett. 1 observatør

Forretningsorden:

Grønn side ber om tale, blå side ber om replikk.

Generell taletid settes til 3 min og replikk 1 minutt. All tale fremføres fra talerstolen. Alle forslag leveres skriftlig med underskrift og hvilket lokallag en representerer.

Sak 2 Nytt prinsippprogram. Innledning ved forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Statsråden informerte om situasjonen rundt Nord Universitet og kom kort innom UiT/ Norges Arktiske Universitet, campus Narvik.

Prinsippprogrammet: vedtas ikke ofte, men skal revideres nå. Første del kommer på LM-19 og så tas hele programmet på LM-20. Statsråden gikk gjennom de tre kapitlene som skal opp på kommende Landsmøte; 10 liberale prinsipper, Venstres historiske og ideologiske tradisjon, og Venstres samfunns mål: Frihet, fellesskap, framtid.

Frist for innspill til disse 3 kapitlene er 22. februar. Øvrige innspill som kommer frem i årsmøtet tar statsråden med seg videre.

EU-debatten vil komme på LM-20 som følge av prinsippprogrammet. Skal komme frem til to forslag som begge sider kan leve med, for Venstre er opptatt av samarbeid i Europa enten det er via EU-medlemskap eller EØS-avtalen.

Følgende hadde ordet i debatten: Erling Solvang, Arne Ivar Mikalsen, Ida Gudding Johnsen, Dag Østerdal, Randi Olsen, May Valle, Berit Fanneløb Marthinussen, Franziska Wika, Vilde Sofie Nohr, Iselin Nybø

Erling Solvang har sendt inn to forslag til prinsippprogramkomiteen og ber om at de legges ved årsmøteprotokollen. Viktig å gjøre prinsippprogrammet godt kjent blant Venstres medlemmer. Prinsippprogrammet er plakaten vår. Må klargjøre begrepene liberalisme, sosialliberalisme og den sosiale liberalisme. Bør knytte betente avgjørelser til prinsippprogrammet, noe som kan hjelpe forståelsen for avgjørelsen.

Sak 3 Nordland Venstres miljøpris

Vefsn Venstre foreslo årets miljøprisvinner og Franziska Wika presenterte vinneren med begrunnelse for nominasjonen.

Årets miljøprisvinner er Nordland Røde Kors. Nordland Røde Kors gjør en god innsats for miljøet med deres opprettelser av bruktbuikker i fylket. Gjenbruk er god miljø- og samfunns politikk.

Sak 4 Regnskap 2018

Det foreligger ikke regnskap til årsmøtet. Styret ber om at årsmøte tar dette til orientering. Regnskapet sendes over til revisor så snart det foreligger iløpet av våren og ber årsmøte-18 om at årsmøte-19 godkjenner regnskap-18.

Kasserer gikk gjennom regnskap og budsjett, redegjorde for styrets forslag til budsjett.

Vedtak: Regnskapet for 2018 godkjennes på neste årsmøte.

Sak 5 Budsjett 2019

Kasserer redegjorde under sak 4.

Vedtak: Budsjett -19 godkjennes.

Sak 6 Medlemskontingent

Forslag til vedtak: det gjøres ingen endringer i medlemskontingenten.

Vedtak: Det gjøres ingen endringer i medlemskontingenten for 2020.

Sak 7 Årsmeldinger 2018

- Fylkesleder Anja Johansen la frem fylkestyrets årsmelding for 2018.

Følgende hadde ordet i debatten: Berit Fanneløb Marthinussen, Erling Solvang
Referat/protokoll fra styremøtene sendes til lokallagsleder som oppfordres å legge de frem for lokallaget.

Vedtak: Årsmeldingen godkjennes.

- Gruppeleder May Valle la frem årsmeldingen for Nordland Venstres fylkestingsgruppe. fylkestingsgruppa. Arne Ivar Mikalsen utdypet noen punkter.

Følgende hadde ordet i debatten: Ida Gudding Johnsen

Vedtak: Årsmeldingen tas til orientering.

- Vilde Sofie Nohr la frem årsmelding på vegne av Unge Venstre

Følgende hadde ordet i debatten: Anja Johansen, Ida Gudding Johnsen, Erling Solvang
(adressert til fylkestingsgruppa), Dag Østerdal

Vedtak: Årsmeldingen tas til orientering.

- Nordland Venstrekvinnelag er ikke aktivt pr tiden.

Sak 8 Inkomne saker

Ingen inkomne saker.

Sak 11 Nordland Venstres program 2019 – 2023

Kort presentasjon ved Ida Gudding Johnsen.
Redaksjonskomiteen har åpnet for endringsforslag fra årsmøtet frem til kl 20:30 lørdag kveld.
Redaksjonsnemnda innstiller til vedtak og åpner for debatt under behandlingen søndag.

Følgende tok ordet til presentasjonen: Erling Solvang, Arne Ivar Mikalsen, Ida Gudding Johnsen, Dag Østerdal, Gaute Wahl, May Valle, Mats Hansen, Franziska Wika

Sak 9 Uttalelser

Kort presentasjon av innkomne forslag ved redaksjonsnemnda. Kommet inn 7 uttalelser; 3 fra Vefsn og 4 fra Rana.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Årsmøtet behandler 3 uttalelser. Følgende foreslås;

1. Vefsn; Ja til oppgradering av eksisterende vannkraftverk, nei til satsning på vindmøller på land
2. Rana: Fylkesråden hindrer museumsutbygging på Helgeland
3. Den tredje at årsmøtet fremmer en skolesak med utgangspunkt i uttalelsen fra Rana vedrørende Polarsirkelen vg skole

De øvrige anbefales oversendt styret for videre behandling.

Følgende hadde ordet i debatten: Franziska Wika, May Valle, Erling Solvang, Mats Hansen, Dag Østerdal, Gaute Wahl, Mary Ann Dahl, Anja Johansen

Forslag fra Mats Hansen: Årsmøtet behandler 4 forslag.

Forslag fra Erling Solvang: Årsmøtet behandler 5 forslag

(Votering: red.koms forslag i bunn. 5 fikk 10 stemmer og falt. 4 fikk 18 stemmer og ble vedtatt.)

Forslag fra Mats Hansen: de tre forslagene fra redaksjonsnemnda og forslaget fra Rana "Elavgift for enkelte datasenter må vurderes på nytt!"

Forslag fra Anja Johansen: de tre forslagene fra redaksjonsnemnda og forslaget fra Vefsn; "Nordland Venstre krever bedre tilrettelegging for unge kvinner som får barn under utdanning"

Redaksjonsnemnda trakk forslaget om at øvrige uttalelser oversendes styret.

Vedtak: Årsmøtet behandler 4 uttalelser;

1. "Ja til oppgradering av eksisterende vannkraftverk, nei til satsning på vindmøller på land"
2. "Fylkesråden hindrer museumsutbygging på Helgeland"
3. Den tredje at årsmøtet fremmer en skolesak med utgangspunkt i uttalelsen fra Rana vedrørende Polarsirkelen vg skole
4. "Nordland Venstre krever bedre tilrettelegging for unge kvinner som får barn under utdanning" vedtatt mot 7 stemmer, 1 avholden.

Punkt 1-3 enstemmig vedtatt. Punkt 4 vedtatt mot 7 stemmer og 1 avholden.

Sak 10 Generell politisk debatt

Følgende hadde ordet: Vilde Sofie Nohr, Lars Petter Rekkedal, Arne Ivar Mikalsen, Ida Gudding Johnsen, Franziska Wika, May Valle, Berit Fanneløb Marthinussen, Aslak Mikalsen, Erling Solvang, Harald Linchausen, Dag Østerdal, Mats Hansen, Gaute Wahl, Cathrine Mortensen, Sverre Kleivkås, Wibeke Aasjord Juul, Torild Skogsholm

Tema som ble debattert: Elevboliger, europeisk kulturhovedstad, nasjonalt våpensenter, "kjøp av innbyggere/studentene", Nord Universitet, kommunikasjon - kollektiv transport, oppdrett, lærlingeplasser, byråkratiske prosesser, blokkjede teknologi, havbruk, "rosa busser", tannhelsetjenesten, distriktoptimisme, yrkesutdanning, distriktpolitikk, gode lokalsamfunn,

Sak 12 Valg

Forslag til vedtak:

Valgkomiteens leder Mary Ann Dahl la frem forslag:

- **Suppleringsvalg til styret:** Eli Skintveit velges til 5.vara.

Mats Hansen la frem forslag om at Eli Skintveit til 4.vara og Tarjei Svalbjørg som 5.vara.

Organisatorisk nestleder Mats Hansen la frem følgende forslag:

- **Valgkomite 2019 - 2021:**
Styret får fullmakt til å nedsette en valgkomite for perioden 2019 - 2021.
- **Landsmøtedelegasjon:**
Anja Johansen
Arne Ivar Mikalsen
Tarjei Svalbjørg
May Valle
Mats Hansen
Lars Gunnar Marken

Jørn Martinussen

Vara:

1. Emilie Bronder
2. Wibeke Aasjord Juul
3. Rolf Zimmermann
4. Gro Helene Klingenberg

Styret ber om fullmakt til å supplere varalisten ved behov.

Forslag fra Franziska Wika: Hanne Nora Nilsen velges som observatør til LM-19.

- VO-utvalg: Vilde Sofie Nohr
Gro Helene Klingenberg
Organisatorisk nestleder er leder for utvalget.

Vedtak:

- **Suppleringsvalg til styret: Eli Skintveit velges til 4.vara og Tarjei Svalbjørg til 5.vara.**
- **Valgkomite 2019 - 2021: Styret får fullmakt til å nedsette en valgkomite i perioden 2019 - 2021.**
- **Landsmøtedelegasjon:**
Anja Johansen
Arne Ivar Mikalsen
Tarjei Svalbjørg
May Valle
Mats Hansen
Lars Gunnar Marken
Jørn Martinussen
Vara:
1. Emilie Bronder
2. Wibeke Aasjord Juul
3. Rolf Zimmermann
4. Gro Helene Klingenberg
Styret ber om fullmakt til å supplere vararekken.

Styrets forslag enstemmig vedtatt.

Forslaget fra Franziska Wika enstemmig vedtatt: Hanne Nora Nilssen deltar som observatør på LM-19. Utgiftene dekkes av fylkestingsgruppa.

- **VO-utvalg: Vilde Sofie Nohr**
Gro Helene Klingenberg
Organisatorisk nestleder er leder for utvalget.

Sak 13 Kan vi vinne lokalvalg når vi er i regjering?

Innledning ved Torild Skogsholm, sekretariatsleder i Venstres stortingsgruppe.

Ba om prioritering av innholdet i regjeringsplattformen.

Tok frem viktige gjennomslag for Venstre blant annet;

- LoVeSe fortsatt vernet
- Pelsdyrfarm avvikling
- 3-delt foreldrepermisjon
- Rusreformen
- 3000 kvoteflyktninger (3 gangen i forhold til de rød/grønne)
- Klima og miljø
- Gründere og små bedrifter
- Fortsetter Elbil-fordelene
- gratis SFO for barn i lavinntektsfamilier
- bedre rettshjelp
- Nysnø
- Fleksibel skolestart

Delegatene ble delt inn i grupper og jobbet med hva ønsker vi Venstre på Stortinget skal fokusere på.

Følgende hadde ordet i debatten: Franziska wika, Wibeke Aasjord Juul, Harald Linchausen, Arne Ivar Mikalsen, Randi Olsen, Ida Gudding Johnsen, Mats Hansen, Gaute Wahl, May Valle, Dag Østerdal, Erling Solvang, Vilde Sofie Nohr

Ønsker fra årsmøtet om hva stortingsgruppen skal ta med seg:

- Skatt på frivillig innsats
- innføre Karbonskatt istedenfor elavgift
- Oppgradere vannkraftverkene, mindre vindkraft på land
- Nordlandsbanen; ukomfortabel og lite miljøvennlig
- "skygger" i departementene
- Gods fra trailer over på båt/jernbane
- arktisk landbruk
- matsikkerhet
- Ikke juks med fisken (Kina)
- Gründerpolitikken
- Sosialpolitikken; fokus på lavinntektsfamilier; barnehage, sfo, fritidskortet
- helsepolitikken

- arbeidslivspolitik
- LoVeSe
- Miljøpolitikk - hva er tiltakene lokalt?
- Svare SP og SV inn mot valget - distriktoptimisme
- Hva er distriktpolitikk
- mangler politikk for samiske interesser
- fleksibel skolestart
- rusreform
- Regionreformen - utflytting av statlige arbeidsplasser
- Samferdsel - generelt. Nordlandsbanen, Ofotbanen, Nord-Norgebanen
- Rett til barnehageplass for asylbarn.
- gjeninnfør arveavgiften

Møtet avsluttet kl 19:06.

Søndag 27. januar møte startet kl 09:08

Sak 11 Nordland Venstres program 2019 – 2023

Ida Gudding Johnsen redegjorde for nemndas vurdering og voteringsorden. Redaksjonsnemnda har innstilt på alle endringsforslag. I debatten så er det to innlegg for og to innlegg mot, og det stemmes over hvert forslag. Til slutt voteres det over programmet i sin helhet.

Endringsforslagene med redaksjonsnemndas innstilling og årsmøtets vedtak ligger som vedlegg bak protokollen.

24 stemmeberettigede i salen.

Følgende tok ordet i debatten: Erling Solvang, Ida Gudding Johnsen, Hans Måseide, Gaute Wahl, Mats Hansen, Da Østerdal, Berit Fanneløb Marthinussen, Ken-Henry Solhaug, Anja Johansen, Harald Linchausen, Arne Ivar Mikalsen, May Valle, Franziska Wika.

Forslag fra Mats Hansen: Styret får fullmakt til å gjøre redaksjonelle endringer.

Vedtak: Redaksjonelle endringer: enstemmig vedtatt

Programmet i helhet: enstemmig vedtatt.

Styret får fullmakt til å gjøre redaksjonelle endringer.

Sak 14 Vedtektsendring Nordland Venstre

Fylkesleder Anja Johansen redegjorde for saken.
Forslag til vedtak: Nordland Venstre endre vedtektene til å følge Venstre normalvedtekter for fylkeslag.

Følgende hadde ordet i debatten: Eli Skintveit, Dag Østerdal,

Vedtak: Nordland Venstre endrer vedtektene til å følge Venstres normalvedtekter for fylkeslag. Enstemmig vedtatt.

Sak 15 Informasjon fra Venstres vedtektutvalg

Arne Ivar Mikalsen redegjorde for saken. Endringene skal stemmes over på kommende Landsmøte. Hovedtrekk: Landsmøte annethvert år, og en styrking av politisk arbeid gjennom en Landskonferanse.

Følgende hadde ordet i debatten: Anja Johansen, Gro Helene Klingenberg, Dag Østerdal, Ida Gudding Johnsen, Erling Solvang.

Sak 16 Valgkamp og listestilling

Organisatorisk nestleder Mats Hansen redegjorde for saken.

- Valgkamplan; planen ble sendt ut før møtet.
Følgende hadde ordet i debatten: Ida Gudding Johnsen, Torild Skogsholm, Dag Østerdal, Gaute Wahl, Hans Måseide, Arne Ivar Mikalsen, May Valle, Sverre Kleivkås,

Forslag til vedtak: Valgkamplanen vedtas slik den foreligger. Styret får fullmakt til å revidere ved behov.

Vedtak: Valgkamplanen vedtas slik den foreligger. Styret får fullmakt til å revidere ved behov.

- VHO-støtte. Bruk av fylkestingsgruppas ressurser.
Anja Johansen redegjorde for saken. Nordland vurderes som et fylke med særlige utfordringer (mye geografi) gjør at Nordland Venstre får en ekstra støtte på kr 50'000 for å reise rundt og hjelpe lokallagene med listestillingen. Nordland Venstre disponerer 25'000 og VHO disponerer 25'000 til å bistå/sende folk fra sentralt hold. Samlet skal summen gå til arbeidet med listestilling.
- Gjennomgang Nordland rundt angående listestilling.
Målet er 22 rene Venstre-lister i Nordland.

- Vågan ved Anja Johansen: Sikker liste. Ferdig med nominasjon. Knallsterk liste, mange ungdommer og mye ny-rekruttering.
- Sortland: trenger hjelp!
- Bodø ved Eli Skintveit: Liste med 33 navn. God liste. Mål om 3 inn i kommunestyret.
- Hadsel ved Arne Ivar Mikalsen: sikker liste. Ferdig med nominasjonen.
- Hamarøy ved May Valle: krevende jobb, ikke ferdige. Trenger yngre personer, og trenger personer fra Tysfjord-delen i forhold til kommunesammenslåingen.
- Steigen ved Wibeke Aasiord Juul: er i gang.
- Lødingen ved Berit Fanneløb Marthinussen: Problemer med å stille liste. Mangler førstekandidaten. Mange utmeldinger grunnet nasjonal politikk, god støtte lokalt.
- Vefsn ved Franziska Wika: lite mannskap, mange utmeldinger, få som vil stå på liste (3 stk til nå). Krevende jobb.
- Sørfold ved Vilde Sofie Nohr: Umulig/veldig krevende å stille liste. Helt avhengig av støtte fra listetoppene. Positiv vilje til å prøve.
- Nordland Unge Venstre ved Vilde Sofie Nohr: Ikke samme situasjon som i fjor, mindre tilgjengelig grunnet skolegang og verneplikt. Ta kontakt.
- Meløy ved Ken-Henry Solhaug: God tro på å stille liste.
- Rana ved Mats Hansen: Har ordfører kandidaten på plass, godt i gang, jobber med å få flere nye navn og unge. Tro på ei god liste og et godt valg.
- Fauske ved Hans Måseide: Har 8 stk og stiller alle er det ei liste. Tro på at det blir liste.
- Vestvågøy ved Sverre Kleivkås: Vil stille liste. Mål om bedre valg enn Vågan sist valg.
- Narvik ved Gro Helene Klingenberg: Vil klare å stille liste, men mangler toppkandidaten.
- Torild Skogsholm: Hva med Brønnøysund? Kan vi klare liste der? Resten av Helgeland? Alstahaug?

Sak 9 Uttalelser

Gjennomgang av endringsforslag. Det kom inn 17 endringsforslag; 10 til uttalelse nr 1 "Ja til oppgradering av eksisterende vannkraftverk, nei til satsning på vindmøller", 3 til uttalelse nr 2 "Fylkesrådet hindrer museumsutbyggingen på Helgeland, uttalelse nr 3 "Nordland trenger en mer fremtidsrettet plan for videregående utdanning for hele fylket" er et helhetlig endringsforslag, og 3 til uttalelse nr 4 "Nordland Venstre krever bedre tilrettelegging for unge kvinner som får barn under utdanning.

Følgende hadde ordet i debatten: Erling Solvang, Anja Johansen, Mats Hansen, Ida Gudding Johnsen, Gaute Wahl, Dag Østerdal,

Forslag fra Ida Gudding Johnsen: endring av overskrift til Ja til oppgradering av eksisterende vannkraftverk, nei til vindmøller på Øyfjellet. Forslaget ble vedtatt.

Forslag fra Dag Østerdal til uttalelse 3 - stryke "og driftskostnader i avsnitt 4 siste setning. Forslaget falt.

Forslag fra Mats Hansen: Styret får fullmakt til å gjøre redaksjonelle endringer.

Vedtak:

Uttalelse 1 "Ja til oppgradering av eksisterende vannkraftverk, nei til vindmøller på Øyfjellet" vedtatt med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Uttalelse 2 "Fylkesrådet hindrer museumsutbyggingen på Helgeland" vedtatt med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Uttalelse 4 "Bedre tilrettelegging for foreldre som får barn mens de er under utdanning" vedtatt med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Uttalelse 3 "Nordland trenger en mer fremtidsrettet plan for videregående utdanning, for hele fylket" vedtatt med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Styret får fullmakt til å gjøre redaksjonelle endringer ved behov.

Sak 17 Nytt fra Venstres distriktsutvalg samt info om aktuelle samferdselsaker ved stortingsrepresentant Jon Gunnes

Møte avsluttet kl....

Protokollunderskrivere:

Sted: Narvik Dato: 15.3.19.

Ida Gudding Johnsen

Arne Ivar Mikalsen

Vedlegg: 4

1. Styrets årsmelding 2018
2. Budsjett/regnskap 2018/2019
3. Fylkestinggruppas årsmelding 2018
4. Unge Venstres årsmelding 2018
5. Endringsforslag programmet med redaksjonsnemndas innstilling og årsmøtets vedtak.

Vedlegg1: Årsmelding Nordland Venstre for 2018

Siden fylkesårsmøtet i 2018 har styret behandla 49 saker. Styret har behandla saker i fysiske møter, via e-post og i telefoniske møter. Styret har behandla saker i fysiske møter, via e-post og i telefoniske møter. Det framgår av referat hvordan de ulike sakene er behandla. Fysiske møter ble gjennomført i Mediegården i Bodø, hvor Nordland Venstre disponerte møterom, fram til utgangen av mai 2018. Etter denne datoen har vi gjennomført fysiske møter på møterom på hotell (i tilknytning til andre møter, eksempelvis nominasjonsmøtet).

Posisjoner I 2018 har vi hatt følgende navn i diverse posisjoner i Venstre: Nordland Fylkesting, våre representanter

- May Valle

- Arne Ivar Mikalsen

Nordland fylkestings kontrollutvalg:

Hanne Nora Nilssen

Fylkestingsgruppa legger fram egen årsmelding. Etter at Arne Ivar Mikalsen ble valgt inn i styret i 2018, har May Valle deltatt på styremøtene som gruppeleder for fylkestingsgruppa uten stemmerett. Samarbeidsklimaet mellom fylkestingsgruppa og styret er godt. Utfordringa er å finne tid til reelt samarbeid om politiske saker. Vi har en avtale om at fylkestingsgruppa kan innkalle til telefoniske møter med styret i forkant av fylkestingssamlingene. Arbeidsformen har fungert fint i den utstrekninga vi har brukt den: fylkestingsrepresentantene legger fram for styret de sakene de i størst grad har behov for å få diskutert. Avhengig av saksmengde fordeles sakene over flere telefonmøter; forma er lite egna for møter av lengre varighet enn (en drøy) time. Det er også oppretta ei egen facebook-gruppe til diskusjon av saker som fylkestingsgruppa eller styret skal behandle. Både styret og fylkestingsgruppa er «koillåpne» for innspill, men får heller få innspill fra medlemmer og lokallag.

Sentralstyret:

- Ida Gudding

Johnsen Landsstyret:

- Anja Johansen Venstrekvinnelaget:

Nordland Venstrekvinnelag var ikke aktivt i 2018.

Unge Venstre: Unge Venstre i Nordland legger fram egen årsmelding.

Venstres internasjonale utvalg 2018 – 2020: Anja Johansen Venstres vedtektsutvalg: Arne Ivar Mikalsen
Venstres distriktpolitiske utvalg: Vilde Sofie Nohr

Nordland Venstres nominasjonsnemnd:

Kerstin Ander-Trønsdal (Leder) Arne B.

Vaag Renathe Johnsen Håkon

Arctander Vegard Løknes

Nordland Venstres valgkomité: Mary Ann Dahl (leder, valgt på årsmøtet etter at forrige leder flyttet) Vilde Sofie Nohr Bente Kristin Waag Pettersen Eli Skintveit Arne Langseth Dan Remi Mørk

Styrets sammensetning har holdt seg stabil i løpet av perioden. Karl Rasmus Dahle trakk seg imidlertid fra sin plass som 2. vara plassen fra og med august; dette har medført opprykk for tredje og fjerde vara.

Pr. januar 2019 består styret av følgende:

- Leder: Anja Johansen, Vågan
- Organisatorisk nestleder: Mats Hansen, Rana; også VO-ansvarlig
- Politisk nestleder: Ida Gudding Johnsen, Bodø
- Kasserer: Arne Ivar Mikalsen, Hadsel
- Sekretær: Tommy Bjørnødegård, Bodø
- Rolf Gerhard Zimmermann, Vestvågøy
- Gro Helene Klingenberg, Narvik
- Emilie Bronder, Rana, UV- representant

Vara: 1. Lars Gunnar Marken,

Hattfjelldal

2. Renate Johnsen, Hadsel
3. Franziska Wika, Vefsn

Tarjei Svalbjørg er UVs vara

Ei felles erfaring blant styremedlemmene er, som vel mange kan kjenne igjen fra lokallagsarbeidet, at styrearbeidet er vesentlig mer tid- og arbeidskrevende enn det man ser utenfra, at man ofte står i et dilemma mellom den tida verv tar og tid man må bruke på betalt arbeid og tid man ønsker å bruke på familie/privatliv. Styret oppfordrer lokallagene til jevnt arbeid med rekruttering og organisasjonsbygging.

Miljøprisen Siste års mottakere har vært: 2013: Jann Engstad/Lofoten Kajakk 2014: Naturvernforbundet i Nordland 2015: kunnskapsbedriften SALT I 2016 ble bedriften NOFIR mottaker av Nordland Venstres miljøpris. Fylkeslaget nominerte NOFIR til Venstres miljøpris, og bedriften vant også denne prisen! 2017: ingen prisutdeling, styret mottok ingen nominasjoner fra lokallag eller medlemmer 2018: ble bedriften HeatWork mottaker av Nordland Venstres miljøpris. Fylkeslaget nominerte HeatWork til Venstres miljøpris, og bedriften vant også denne prisen!

Landsmøtet i 2018 ble arrangert på Jessheim 13/4 – 15/4. Hovedtemaet var «Teknologi – Fantastiske muligheter og store utfordringer». Anja Johansen og Ida Gudding Johnsen deltok som landsstyremedlemmer. Nordlands delegasjon besto av:

- Mats Hansen, Rana
- Rolf Gerhard Zimmermann, Vestvågøy

- Amanda Bronder, Rana
- Gro Klingenberg, Narvik
- Tarjei Svalbjørg, UV
- Tommy Bjørnødegård, Bodø

Vara:

- Arne Ivar Mikalsen, Hadsel
- May Valle, Hamarøy

Lokalpolitisk nettverk (LPN): Nordland Venstre arrangerte 2 LPN i 2018, i juni og september. Samlingen i juni ble arrangert på Sommarøy i Tromsø kommune og var et samarbeid mellom fylkeslagene i Nord-Norge.

- Juni: tema for samlingen var synliggjøring av Venstre i Nord-Norge ved Jonas Stein, Venstres politikk ved stortingsrepresentant Jon Gunnes, ett lag – felles budskap – bedre oppslutning av kommunikasjonssjef Steinar Haugsvær, politikk og følelser ved Børre St. Børresen, gruppearbeid om felles politiske tema for Nordland, Troms og Finnmark og valgkamp 2019. 20 deltakere fra Nordland.
- September: Før selve LPN ble nominasjonen til fylkestingslista gjennomført. Selve LPN hadde fokus på fylkestingsprogrammet, listestilling og valgkamp. Johannes Bangum fra Unge Venstre ga innspill til deltakerne fra UV. Bangum orienterte også om status i listestillingsarbeidet fra sin posisjon i listestillingsutvalget til VHO. Målet til VHO er 22 rene Venstrelister i Nordland, en liste mer enn i 2015. Lokallagene orienterte også om status i listestillingsarbeidet hos seg. 30 deltakere.

Saker/politiske utspill (og tilhørende medieutspill): Endre kriteriene for ferge- og hurtigbåter (vedtatt av Venstres Landsstyre) Redusere flyavgiftene for kortbanenettet (vedtatt av Venstres Landsstyre) Reiselivsaktører og transportløyver Følge opp og forsvare regjeringens politikk

Organisasjonsbygging/aktivitet Nordland Venstre hadde 271 betalende medlemmer pr 31.12.2018, mot 287 pr 31.12.2017. 26 lokallag står registrert med lokallagsleder i registret, men bare 18 av disse kan regnes som aktive, i tillegg har noen kommuner folkevalgte fra Venstre på felleslister uten å ha et aktivt lokallag rundt seg.

Nordland Venstre har siden toppen i 2015 hatt flere utmeldinger og en nedadgående medlemskurve. Noen som melder seg ut begrunner dette (mange på grunn av FrP), men de fleste melder seg ut uten begrunnelse eller slutter å betale medlemskontingenten. Medlemmer som ikke har betalt de siste to årene blir fjernet som medlem av VHO. Dette er i henhold til lovkrav. Selv om det totalt for 2018 ble en liten nedgang i antall medlemmer, fikk vi også 48 nye

medlemmer. Det er spesielt gledelig at Øksnes og Hemnes Venstre ble aktive igjen etter flere år i dvale. Lokallaget i Øksnes startet opp i

Nordland Venstre Styrets årsmelding 2018 september etter at tidligere ordfører Jørn Martinussen (Bygdeliste) meldte seg inn i Venstre. Jørn har mer eller mindre egenhendig rekruttert 20 nye medlemmer til Øksnes Venstre, og lokallaget er dermed det 4. største lokallaget etter Bodø, Vågan og Rana. I Hemnes ble lokallaget startet opp igjen etter at ordfører fra forrige periode, Kjell-Joar Petersen Øverleir (Høyre), meldte seg inn i Venstre. Lokallaget hadde ved utgangen av 2018 7 medlemmer. Styret er mektig imponert over jobben som er utført i Øksnes og Hemnes og håper å dra nytte av dette i sitt arbeid med rekruttering av nye medlemmer.

Det må jobbes jevnt og trutt med rekruttering fremover, både når det gjelder å få flere betalende medlemmer og med å få flere aktive lokallag. LPN er sammen med fylkesårsmøtene den viktigste arenaen for lagbygging og opplæring av nye medlemmer. I et langstrakt fylke som Nordland er det vanskelig å samle alle aktive medlemmer ofte nok. Oppfølging av lokallagene foregår derfor i hovedsak på mail og telefon. Styret mener at Nordland Venstre stadig har et uutnyttet potensial i Venstre-venn (finansiell støtte uten å være medlem).

Styret har blitt gode på rapportering av aktivitet og studiearbeid. For 2018 ble det rapportert inn 11 studieringer på totalt 135 timer. Hvis alt godkjennes vil Nordland Venstre motta 19 000 kroner som betales ut i 2019 av Venstres Studieforbund.

Budsjett/regnskap: egen sak, legges fram av kasserer.

For styret: Anja Johansen, leder i Nordland Venstre februar 2018 – februar 2020

Vedlegg 3: Årsmelding 2018. Fylkestingsgruppa.

Fylkestingsgruppa består av:

May Valle. Gruppeleder, som sitter i Plan og økonomi

Arne Ivar Mikalsen. Han er fungerende leder av Næringskomiteen.

Anja Johansen er første vara.

Hanne Nora Nilsen er medlem av kontrollutvalget.

Arbeidssituasjon. Godtgjørelsesreglementet sier at hver representant utløser 25 %. Med to representanter har vi totalt 50 % basis. Det betales ikke ut møtegodtgjørelser.

Fra april 2018 har May ikke tatt ut frikjøpsressurs. Dette overføres til 2019. Dette fører til at total frikjøp for 2019 øker slik at 60% stillingskravet passerer. Dette tas da ut av Arne Ivar og det gir dermed Arne Ivar rett til fylkeskommunal leilighet og kontor på fylkesbygget.

Det har i 2018 blitt avholdt fem Fylkesting, begge faste medlemmer møtte på samtlige. Venstre har engasjert seg særlig i to saksområder i året som er gått:

- A. Endring av styringsmodell fra parlamentarisk modell til fylkesutvalgsmo-
dell. Fra å være nærmest alene om å reise dette spørsmålet, sto til slutt alle
opposisjonspartiene bak kravet om å endre styringsmodell. Vi fikk imidlertid ikke
flertall for forslaget, noe som var noe uventet da SP til tross for at de hadde
endringen programfestet, sørget for flertall for videreføring av parlamentarisk
modell. Fylkesrådet la fram sak der de økonomiske beregningene ikke viste de
faktiske forhold. I dag har Nordland fylkeskommune 6 fylkesråd og en rådgiver,
mens saken kun belyste beregnede kostnader knyttet til utgangspunktet da
modellen ble innført, med 5 fylkesråd.

- B. Samferdselskartet i Nordland. Venstre har gjennom perioden søkt opplysninger, stilt spørsmål ved beregningene og hadde nær kontakt med berørte samfunn på kysten. Endringen av kriteriet for finansiering av båt og ferger har Venstre stemt imot, da den tidligere ordningen ga tilnærmet full kompensasjon for båt og ferge. Begrunnelsen for ønsket om endring fra de øvrige var at det var ønskelig at midlene kom som frie midler og ikke øremerket til båt/ferge. Vi nådde ikke frem. Endringen er nå gjennomført. Venstre ser at de nye kriteriene knyttet til kystlinjen, ikke fanger opp øyfylket Nordlands utfordringer, og har bedt om at regjeringen gjør en ny gjennomgang av dette. Etter Venstres beregninger har Nordland et tap på 63 millioner p.g.a. denne endringen.

Februar. Bodø. To interpellasjoner fra May Valle. 1. Nordland fylkeskommune og inntektssystemet. Fylkesråd for økonomi Knut Petter Torgersen svarte. 2. Nasjonal Transportstandard. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte.

May hadde også to skriftlige spørsmål: 1. Nedleggelse av hurtigbåtanløpet på Husvær. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte. 2. Bindal som del av Nordland. Fylkesråd for økonomi Knut Petter Torgersen svarte

Saker det var særlig mye debatt rundt og hvor gruppa medlemmer hadde ordet, eller egne forslag:

- Endringer i Reglement for godtgjørelse av fylkeskommunale ombud etter endringer i skatteregler for diett på reiser.
- Utkast til ny distrikts indeks

April. Narvik

To interpellasjoner fra May Valle

Manglende sammenheng mellom ulike fylkeskommunale planer. Fylkesrådsleder Tomas Norvoll svarte

Hva er situasjonen i dag når det gjelder samferdselskartet – anbudsrunder – ruteendringer - gods på NEX 1 og NEX 2. Fylkesrådsleder Tomas Norvoll svarte

Saker det var særlig mye debatt rundt og hvor gruppa medlemmer hadde ordet:

- Overføring av ansvar for kjøp av innenlandske flyruter til nye folkevalgte regioner

Høring - Rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene

Juni. Mo i Rana.

Interpellasjon May Valle.

- Fylkesrådets/fylkespolitikeres reise til Kina. Fylkesrådsleder Tomas Norvoll svarte.

Saker det var særlig mye debatt rundt og hvor gruppa medlemmer hadde ordet, eller fremmet egne forslag:

- Bodø europeisk kulturhovedstad 2024

- Utredning av selskap for eierskap av hurtigbåter og ferjer samt vurdering av mulig fremtidig innkjøpsform av kollektivtjenester i Nordland.

- Høring. Sjarkfiskeflåtens rammebetingelser i et fremtidsrettet kvotesystem. Som eksempel: Venstres forslag fikk 16 stemmer og falt (2V, 9H, 2SV, 2R, 1MDG).

Oktober. Mosjøen.

Muntlig spørsmål fra Arne-Ivar Mikalsen, til fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse Aase Refsnes: Svar til Helgeland Museum om midler. Fylkeskommunens andel.

1 Interpellasjon fra May Valle. - Flytting av knutepunkt for NEX har alvorlige konsekvenser for befolkning og næringsliv i Lurøy kommune. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte

2. Interpellasjon fra May Valle. - Kommunikasjon til lands og til vanns i Nordland. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte

Skriftlig spørsmål fra Arne Ivar Mikalsen. - Hvilken holdning har fylkesrådet til EØS avtalen. Fylkesrådsleder Tomas Norvoll svarte

Skriftlig spørsmål fra May Valle. - NEX II - Signalanløp av Holkestad. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte

Skriftlig spørsmål fra May Valle. - Gods på NEX II. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svart

Saker det var særlig mye debatt rundt og hvor gruppa medlemmer hadde ordet, eller egne forslag:

- Tannhelse for framtida

- Fylkeshuset - ny fløy

- Styringsform i Nordland fylkeskommune

Innspill om sak fra Vefsn Venstre om Helgeland museum og finansiering. Denne er på plass fra lokalt og statlig hold.

Desember, Bodø

Muntlig spørsmål fra May Valle. Til fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse Aase Refsnes: Bodø som europeisk kulturhovedstad

Interpellasjon fra Arne Ivar Mikalsen. - Skiltmyndighet for fylkesvei bør overføres til fylkene. Fylkesråd for samferdsel Svein Eggesvik svarte

Skriftlig spørsmål fra Arne Ivar Mikalsen. - Hvordan jobber fylkesrådet for et mer attraktivt Nordland? Fylkesrådsleder Tomas Norvoll svarte

Saker det var særlig mye debatt rundt og hvor gruppa medlemmer hadde ordet, eller egne forslag:

Endringer i tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Nordland skoleåret 2019 - 2020

Økonomiplan 2019-2022 og Budsjett 2019

Klager over Nordland fylkestings vedtak i FT-sak 112/2018 Tannhelse for framtida

Dette var Budsjettmøte. Venstre la frem eget forslag. Det ble lagt frem som fellesforslag med MDG, dokumentet var i hovedsak utarbeidet av Venstre. Forslaget hadde inndekning og omprioriteringer som ville gitt bedret samferdselstilbud, og mer økonomisk drift av Nordland Fylkeskommune. Nordland(NFK) har fått et nedtrekk, men som Venstre påpeker: Nordland Fylkeskommune ved Fylkesrådet disponere langt mer penger pr innbygger enn andre kommuner. Selv etter endring av fordelingsnøkler. Dette er et faktum ikke mange ønsker å debatterer.

Det samme gjelder fylkesrådets eget forslag om endring av refusjon for båt, som har slått negativt ut. Det ønskes heller ikke omtalt.

Et generelt problem er få innspill om lokale saker å ta opp. Uttaket var det fra Vefsn, som fikk media oppmerksomhet. Representant Arne Ivar Mikalsen stilte spørsmål til råd for Kultur. Som dels hadde problemer med å svare.

Fylkestingsgruppa. 4.1.2019

Ved

May Valle og Arne Ivar Mikalsen.

Vedlegg 5: Program Nordland Venstre med forslag og vedtak.

Kapittel 1. På lag med framtida.

1.1 Sosialliberal politikk i Nordland

Attraktive lokalsamfunn, høy verdiskaping og god livskvalitet gjør det godt å bo i Nordland. Men bedre er alltid mulig. Nordland scorer lavt på en del nasjonale statistikker, som vi må jobbe målrettet for å snu. Og vi trenger flere nordlendinger for framtida. Det skal vi jobbe for!

Venstre er det sosialliberale partiet i Nordland. Våre verdier er frihet for den enkelte og ansvar for hverandre, fellesskapet og framtida. Enkeltmenneskets frihet til å utvikle evner og interesser og til å utfolde sin livslust er grunnleggende. Frihet fra fattigdom og nød er avgjørende. Tett knyttet til vår frihet er vårt felles ansvar for hverandre og framtida.

Miljøhensyn gjennomsyrrer Venstres politikk. Vi må handle i tråd med forvalteransvaret som skal sikre generasjonene etter oss et godt liv med tilgang på naturressurser, naturopplevelser og en hverdag uten forurensning.

Det er avgjørende at løvverket, som sikrer naturmangfoldet, gjøres gjeldende lokalt og regionalt når oppgaver og avgjørelser desentraliseres. Det er ingen grunn til å slakke på rettsstatens prinsipper om at med lov skal landet bygges.

Redaksjonsnemndas forslag: Redaksjonelt. Vedtas.

1.2 Åpenhet og deltakelse

Venstre vil at makta skal komme nedenfra; ombudsrollen er viktig for våre politikere. De gode avveiningene mellom ulike hensyn må skje i åpne debatter. Innspill fra utvalg, råd, interessegrupper og enkeltpersoner er viktige bidrag til politikktutviklinga og verdifulle korrektiv for de som fatter politiske beslutninger.

Når sakene er utredet, høringer gjennomført og innspill registrert vil våre politikere legge til grunn frihet for den enkelte og ansvar for hverandre, fellesskapet og framtida når beslutningen tas.

Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.

1.3 Samarbeid

Det sosialliberale sentrumspartiet Venstre kan samarbeide på tvers av partigrenser og politisk blokktenking.

Venstre ønsker vi gjeninnføre av formannskapsmodellen i Nordland fylkeskommune, en mer

inkluderende og demokratisk styringsmodell enn dagens parlamentarisme som påfører fylkeskommunen store utgifter.

Et mangfold av verdier og åpenhet vil bidra til å øke interessen for fylkeskommunal politikk og heve kvaliteten på det politiske arbeidet.

Redaksjonsnemndas forslag: Redaksjonelt. Vedtas.

1.4 Region- og kommunereform

Region- og kommunereformen er en av de største forvaltningsreformene i Norge på lang tid. Den skal flytte makt fra staten, nærmere folk til kommunen og regionene. Den skal flytte makt nordover. Venstre hilser den velkommen og mener kommunene må ha en viss størrelse for å utføre nye oppgaver. Det må også legges flere statlige arbeidsplasser til Nordlandskommunene. **Redaksjonsnemndas innstilling: Avvises** **Vedtak: Innstillingen avvist.**

Venstre vil:

- Alltid legge frihet for den enkelte og ansvar for hverandre, fellesskapet og framtidens sosialliberale verdier til grunn **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Vedtas**
- Innføre formannskapsmodellen og flytte makt tilbake til Nordland fylkesting
- Jobbe for tettere samarbeid mellom regionene i nord, med et langsiktig mål om én sterk region i Nord-Norge

Kapittel 2. Sats på skolen

2.1 Videregående skole

I Nordland har vi 17 videregående skoler, og videregående opplæring er et av fylkeskommunens viktigste ansvarsområder. For skolepartiet Venstre er utdanning et høyt prioritert felt, og vi har politikken som vil bidra til å redusere frafall og få flere til å fullføre utdanningsløpet sitt med gode resultat. **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.**

Pilene peker i riktig retning når det gjelder frafall i videregående opplæring, men fortsatt er det langt igjen før vi når tilfredsstillende tall for hvor mange som gjennomfører videregående opplæring. Unge som ikke fullfører videregående skole, er overrepresentert blant arbeidsledige og uføre. Mange elever slutter på skolen på grunn av utfordringer som har lite med skolen å gjøre, slik som psykisk sykdom, rusproblemer og vanskelige hjemmeforhold. Skolene må ha vil gi gode støttetjenester for elever som trenger annen type hjelp enn det læreren kan gi.

Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Avvises.

Venstre mener fagutdanningene i videregående opplæring må bli mer praksisnære og mindre teoretiske fra første studieår. Et mangfold av studieretninger gir eleven teoretisk og praktisk fagkompetanse og mulighet til å oppnå fagbrev. For mange handler det om å realisere sin drøm og sitt talent, og det er derfor viktig å sikre at opplæringen fra starten av gir mulighet til å praktisere faget. **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt Vedtas.**

Studiespesialiseringene har til hensikt å gi et solid grunnlag for videre studier på høyskoler og universiteter. Venstre vil sikre gode lærere, tett oppfølging av den enkelte elev og et godt læringsmiljø er viktig for at eleven skal få fullt utbytte av spesialiseringen. Venstre mener det bør være rom for at ulike skoler kan ha ulik profil, og at elevene fritt kan velge hvilken skole de ønsker å gå på. Nordland er et eksportfylke og næringslivet etterspør språkkompetanse. Venstre vil øke satsingen på opplæring i 2.fremmedspråk på nivå III. Vi vil også jobbe for å opprette tekniske allmennfag (TAF) i Nordland.

Det er på høy tid at vi utreder mulighetene for elevboliger på lik linje som studentboliger. Gjennom elevboliger kan man sikre borteboere en sosial krets med elever i samme situasjon, i tillegg til at fylket bidrar med et tilgjengelig utleiemarked som er i tråd med borteboerstipendet. Med å opprette et fylkeskommunalt boligmarked for videregående elever, kan man også i større grad etablere et samarbeid mellom skolehelsetjenesten, rådgivertjenesten og botilbudet for å redusere frafallet blant borteboere.

Venstre vil

- *videreutvikle skolehelsetjenesten med flere helsesøstre og bedre tilgang på psykologer, samt andre relevante fagdisipliner*
- *sørge for forbedret koordinering mellom barnevern, helsetjeneste og skole for elever som trenger støtte*
- *utvide tilbud om forsterket Vg3 for elever som ikke har fått tilbud om læreplass*
- *opphøve fristen for å ta ut ungdomsretten til videregående opplæring*
- *gi elever som ikke har fått karakter i enkeltfag på videregående muligheten til å ta opp fagene i løpet av sommerferien*
- *opprette en egen rådgiverutdanning for å sikre elever god veiledning*
- *fjerne kravet om generell studiekompetanse ved enkelte studietilbud for å gjøre det enklere å ta høyere utdanning for elever med fagbrev*
- *at det skal være enklere å kombinere praktisk arbeid og teori på yrkesfagslinjer. Allerede fra første trinn skal man få praktisk erfaring med faget sitt. Vekslingsmodellen bør tilbys ved flere skoler*
- *at utstyrsparkene ved skolene tilsvarer de man finner i arbeidslivet*
- *gi alle elever som ikke har fullført fagopplæring et individuelt utformet kompetansebevis. Dette kan hjelpe eleven til å komme i arbeid, på tross av manglende fagbrev*
- *evaluere ordningen med påbygg og gjøre det mulig å fullføre påbyggingsåret over to år*
- *legge til rette for at det blir enklere for elevene å skifte studieretning fra studiespesialisering til en fagutdanning*
- *øke bruken av praksisbrev og lærekandidatordningen for en mer skreddersydd videregående opplæring*
- *evaluere fraværsgrensen i videregående opplæring*
- *øke satsingen på fremmedspråk på nivå III*

- jobbe for å opprette tekniske allmennfag (TAF) i Nordland
- at elever som har fått opplæring i samisk i grunnskolen får reell mulighet til denne opplæringa også i videregående skole
- innføre ei prøveordning for fylkeskommunale elevboliger i Nordland

2.2 Samarbeid mellom skole og arbeidsliv

Et godt samarbeid mellom skolene og arbeidslivet er viktig, både for elevene og næringslivet. Næringslivet trenger at elevene vet hvilken kompetanse som etterspørres i arbeidslivet. Elevene trenger praksis for å bli gode fagfolk. Praksis som lærling er nødvendig for å oppnå fagbrev, og Venstre vil legge til rette for at alle elever får tilpasset lærlingetilbud og kan fullføre utdanningen sin. For bedriftene kan det være både ressurs- og tidkrevende å følge opp lærlinger. Derfor må det bli enklere og rimeligere for bedriftene å ta inn lærlinger.

Venstre vil

- fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger
- øke lærlingtilskuddet til næringslivet
- etablere flere læreplaner i staten og kommunene
- stille krav om å bruke lærlinger ved offentlige anbud
- sikre gode tilbud, både for unge og voksne, innen tradisjonelle håndverksfag og små eller kulturelt verneverdige fag
- utbedre regelverket rundt utlysning av anbud slik at det kommer tydelig fram at bedrifter som har tatt inn lærlinger vil kunne ha et fortrinn
- utvide lektor II-ordningen til å inkludere flere fag slik at man får andre fagpersoner enn lærere inn i skolen

2.3 Fagskoler og OPUS

Fagskoleutdanning er en kortere og mer yrkesrettet videreutdanning enn det som tilbys ved høyskoler og universiteter. Fagskoleutdanning betegnes ofte som «arbeidslivets utdanning», fordi utdanningstilbudet drives og utvikles i nært samarbeid med arbeidslivet. Dette gir gode muligheter til å skreddersy utdanningene til løpende behov for kompetanse i arbeidslivet, og det gir studentene en svært relevant utdanning. Fagskoleutdanningene, som har som formål å være fleksible og yrkesrettede og tilpasset ny teknologi og nye trender og behov i arbeidslivet, spiller en helt sentral rolle for å møte kompetanseutfordringene i Norge.

OPUS, opplæring og utdanningscenter har som hovedoppgave å tilrettelegge voksnes opplæring og kompetanseutvikling. Det varierer fra kortere kurs, til hele opplæringsløp og prosjekter med flere partnere og større omfang.

Venstre vil

- bygge ut fagskoletilbudet og gi flere mulighet til å velge høyere yrkesfaglig utdanning
- gjennomgå finansieringen av tekniske og helse- og sosialfaglige fagskoler for å sikre at det ikke er noen usaklig forskjellsbehandling i finansieringa
- stimulere til tettere samarbeid mellom skoleeiere og med næringslivet for å heve kvaliteten og sikre praksisnær utdanning
- at rådgivningstjenestene på skolene får mer kunnskap om muligheter innenfor fagskolene
- forenkle systemet slik at fag fra fagskolen i større grad kan gi fritak for enkelte fag i en høyere grad fra universitetet eller høyskolesystemet.

2.4 Fylkeskommunen som medspiller for høyere utdanning i fylket

Nordland har store muligheter. Samtidig er situasjonen for oss i fylket at vi trenger flere folk – ikke minst med relevant kompetanse innen nye næringer, utdanning og helse. Nord Universitet og UIT, Norges arktiske universitet sin desentraliserte struktur med campuser på Helgeland, i Narvik Ofoten og i Vesterålen bør derfor styrkes ytterligere opprettholdes så lenge kvalitet og søkertilgang er tilfredsstillende. **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.**

Fylkeskommunen har en tilretteleggerrolle for samarbeid mellom forskningsmiljøene og offentlige tjenesteytere (som skolesektoren, eldreomsorgen og NAV) for å videreutvikle kompetansemiljøene i offentlig sektor forebygge frafall i videregående opplæring og satse på ungdom og psykisk helse. **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Avvises.** Nord Universitet og UIT, campus Narvik har høy grad av internasjonalt samarbeid, dette er noe som bør videreføres og styrkes. Nordland Venstre går inn for at Nordland Fylkeskommune skal fortsette sitt tette og gode samarbeid med universitetene og forskningsmiljøene i landsdelen, både gjennom direkte støtte til vitenskapelige stillinger og kobling mellom næring og forskning. Vi trenger kunnskap for lokal verdiskaping, velferdsstaten velferden og framtidig regional utvikling. **Redaksjonsnemndas innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.**

Kapittel 3. Ta vare på naturen

Menneskeskapt klimaendring og tap av natur og arts mangfold er vår tids største utfordringer og krever en radikal omstilling av samfunnet og justering av vår adferd. Å kutte klimagassutslipp, bevare naturen og forvalte jordens ressurser på en bærekraftig måte er nødvendig for å sikre jorda for generasjonene som kommer etter oss, men innebærer også nye muligheter for god livskvalitet og verdiskaping.

Venstre vil derfor også sikre livsgrunnlaget og naturens tjenester mot personlig frihet som raserer for oss selv og kommende generasjoner. **Redaksjonskomiteens innstilling: Redaksjonelt.**

Avvises.

Venstre vil gjøre det enklere for næringslivet, det offentlige og privatpersoner å velge grønt.

3.1 Naturmangfold

Natur- og kulturverdier må komme først og være premiss for vekst og utvikling. Skogvern, jordvern og marine verneområder er den sikreste måten å bevare biologisk mangfold, og samtidig fortsetter lagringen av CO₂ noe som gir stor klimagvinst. Biologisk mangfold og verdier for reindrift og friluftsliv må sikres ved nybygging av vindkraft, solenergi, havenergi og solenergi.

Redaksjonsnemndas forslag til innstilling: Vedtas. Vedtak: Innstillingen vedtatt.

Venstre vil

- Ta vare på det biologiske mangfoldet ved grundigere kartlegging og gjennom aktiv bruk og vern
 - Være kritisk til utbygging som reduserer arealet av dyrkbar mark, matjord og myr
 - Redusere utbredelse av svartlistede fremmede arter som sitka- og lutsgran
- Redaksjonskomiteens innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.**

skogvern/marine verneområder/kulturminneplan? **Redaksjonskomiteens innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.**

3.2 Miljøgifter og avfallshåndtering

Hensynet til ville dyr og plantearter, på land og i vann, skal tillegges avgjørende vekt og verdi når det skal gis tillatelse til utslipp av kjemikalier eller giftige stoffer fra næringer slik som gruvedrift og oppdrett. Vi må bruke ressursene våre flere ganger, og redusere forspoling ved å fremme gjenbruk. Det må jobbes systematisk og på alle nivå for å redusere mengden plast i havet.

Venstre vil

- Redusere matsvinn i fylkeskommunens egne virksomheter
- Håndheve prinsippet om at forurenser betaler
- Etablere system samarbeid med avfallsselskapene for oppsamling og håndtering av avfall i hav og langs strender som har fast finansiering.
- Sikre at gamle miljøgiftutslipp kartlegges og ryddes opp i

Redaksjonskomiteens innstilling: Redaksjonelt. Vedtas.

3.3 Arealplanlegging, grønn by- og stedsutvikling

Nordland er et langstrakt og mangfoldig fylke. Venstre mener all planlegging og investeringer, også på fylkesnivå, skal ta utgangspunkt i at Norge skal være et nullutslippssamfunn. Fylkeskommunen har et stort ansvar i å sørge for at kollektivtrafikken raskest mulig kommer over på nullutslipps- og løsninger med fornybar energi. Det må bli lettere å gå, sykle og reise kollektivt, og ladestruktur for elbil må på plass i hele fylket.

Venstre vil

- Legge til rette for at det bygges flere grønne bygg, som ikke bruker, men produserer, energi.
- Sikre at fylkeskommunens innkjøp er energieffektive og miljøvennlige.
- Stille strenge krav til energi-, miljø- og klimahensyn i planarbeidet
- Gjøre fylkeskommunen til en aktiv medspiller for kommunene i arbeidet for å sikre kulturminner og kulturlandskap
- Innføre klimabudsjett- og regnskap for Nordland fylkeskommune
- At forvaltning av Statens grunn i Nordland må bygge på Samerettsutvalgets utredning og at Nye statskog legges til grunn som styringsmodell. **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**

3.4 Fornybar energi

Nordland fylke har et stort konkurransefortrinn som kraftfylke, og fylkeskommunen må jobbe for at våre kraftressurser gir lokal verdiskaping og klimagevinst. Nordland er et av Norges største kraftfylker og har et betydelig kraftoverskudd, 6 TWh av en samlet produksjon på 16 TWh. Det er ikke ytterligere linjekapasitet for krafteksport sørøver de nærmeste år. **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**

Venstre mener fylkeskommunens næringspolitikk må bort fra olje og gass-sektoren og heller fokusere på våre rike fornybare ressurser.

Venstre vil

- Prioritere å oppruste og utvide eksisterende vannkraftverk som bidrar til økt produksjon av fornybar energi i. God miljø- og vanntilstand skal oppnås ved vilkårsrevisjonene. Manøvreringsregimet må tilpasses de økologiske forhold for gyte-, oppvekt- og matforhold. **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**
- Sikre fullstendig biologisk mangfold, verdier for reindrift og friluftsliv dersom bygging av vindkraft, vannkraft, solenergi, havenergi eller bioenergi skulle bli aktuelt. **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**
- Øke produksjonen av vannkraft gjennom investeringer i ny teknologi i eksisterende reguleringer og gjennom vilkårsrevisjonene. **Redaksjonskomiteens innstilling: Redaksjonelt Vedtas.**
- Jobbe for et regelverk som gjør det lønnsomt å videreføre energien i regionen
- Gjøre det lønnsomt for husholdninger og bedrifter å gjøre energieffektive valg.

- At takflater på fylkeskommunale bygg så langt som mulig skal benyttes til energiproduksjon eller utformes aktivt
- stille strenge miljøkrav til eksisterende og framtidig industri og samtidig sikre finansiering til miljøtiltak gjennom for eksempel Enova og klimafondet

3.5 Klimavennlig transport

Slik vi har jobbet nasjonalt med en elbilsatsing ønsker vi også regionalt å legge til rette for mer miljøvennlig transport. Vårt mål er at Nordland skal bli et klimanøytralt fylke. Stadig bedre rekkevidde på batterier og spennende potensiale i hydrogen og biodrivstoff vil gjøre det mulig. Venstre vil alltid prioritere miljøvennlige løsninger i samferdselspolitikken.

Kapittel 4. Flere nye jobber

Et mangfoldig og nyskapende næringsliv er avgjørende for at Nordland skal lykkes i en stadig mer globalisert økonomi. Vår verdiskaping er avhengig av at initiativrike personer satser, tar risiko og omsetter ideer til handlinger. Venstres vil gi næringslivet gode og forutsigbare generelle rammevilkår. Vi heier på de som skaper jobber. Eksportfylket Nordland er avhengig av internasjonale avtaler som EØS, og tett internasjonalt samarbeid blir stadig viktigere i en urolig verdenssituasjon.

4.1 Grønt næringsliv

Det er vesentlig for Nordland å utnytte det store kraftoverskuddet til lokal verdiskaping

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas. Vedtak: Innstillingen vedtatt God klimapolitikk vil være god næringspolitikk – og vice versa – i Nordland. Ved å gi karbonavtrykk stor vekt når offentlige innkjøp besluttes, kan fylket bli testmarked for grønne norske produkt som gir arbeidsplasser. Verdens klima- og miljøproblemer er en forretningsmulighet for Norge og Nordland.

Venstre vil:

- Alle med ideer, fra Norge, Europa og Verden for øvrig skal oppleve Nordland som det naturlige førstevalg for produksjon og verdiskaping basert på den fornybare elkrafta.
- **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas. Vedtak: Innstillingen vedtatt**
- At fylkeskommunens næringsarbeid rettes mot innovasjon, fornybare næringer og tilrettelegging også for små og mellomstore bedrifter
- At klimahensyn skal veie tungt når fylkeskommunen kjøper varer og tjenester
- Gi fylkeskommunale stipend til forskere som vil utvikle nye løsninger til nytte for bedrifter i Nordland

4.2 Innovasjon og entreprenørskap

De fleste bedriftene vi skal leve av i framtida er enda ikke skapt. To av tre nye arbeidsplasser i dag skapes i nye og unge bedrifter. Digitalisering og ny teknologi skaper muligheter for nye tilknytningsformer til arbeidslivet, og gjør det mulig å jobbe og bo i hele Nordland.

Venstre vil

- At alle videregående skoler og Nord universitet skal styrke arbeidet med entreprenørskap
- Stimulere til innovasjon og gründerskap i fylkeskommunens virksomheter
- At Nordland fylkeskommune skal være aktiv samarbeidspartner for forskningsmiljøer og universitet i arbeidet med innovasjon og entreprenørskap

4.3 Fornybar rikdom

Nordland har en unik ressursrikdom og store muligheter i havet, på land, i grunnen og i ren energi. Samordnet og bærekraftig forvaltning vil gi grunnlag for vekst i naturbaserte næringer, industri, reiseliv og kulturbaserte næringer. Nordland Venstre ønsker en sterkere satsning på foredling av råvarer fra landbruk, skogbruk, fiskeri, oppdrett og industri i fylket.

Venstre vil

- Jobbe for en langsiktig satsing på bioøkonomi i Nordland
- Sikre balansen mellom verdiskaping og økologisk bærekraft
- At mineralutvinning må baseres på besteteknologi med minst mulig forurensning og minst mulig synlige inngrep i naturen **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**
- Etablere et kompetansesenter for næringsutvikling knyttet til utmarksressurser og vernede områder

4.3.1 Landbruk

Venstre vil

- Støtte aktivt opp om ungdom som ønsker å satse i landbruksnæringa
- Forenkle kravene til søknadsprosedyrer og rapportering
- Stimulere til bedre vedlikehold av tidligere dyrka jord
- Samarbeide med avtalepartene i jordbruket om fylkeskommunale strategier for verdiskaping, miljøoppfølging og rekruttering
- Gi økt investeringsstøtte til de mest kapitalkrevende husdyrproduksjonene for å sikre et tidsmessig produksjonsapparat i tråd med husdyrforskriftene
- Stimulere til sterkere satsing på potet, grønnsaker, bær dyrking og hagebruk **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**
- Veiledningstjenesten må desentraliseres, både den private og den offentlige **Redaksjonskomiteens innstilling: ? Vedtak: Forslaget vedtatt**
- Venstre vil fortsette å tillate dyrking av myr **Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises Vedtak: Innstillingen vedtatt**

4.3.2 Fiskeri

Venstre vil

- *Styrke ordninga med rekrutteringskvoter* Jobbe for lærlingeplasser og finansiering for ungdom som vil satse på fiskerinæringa *Redaksjonsnemndas innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt*
- *Jobbe for økt verdiskaping på land tilknyttet fiskeriene*
- *Innføre en sertifiseringsordning for fiskefartøy.*
- *Legge vekt på forskning, ressursforvaltning, innovasjon, (fritt) redskapsvalg og markedsføring for å øke verdiskapingen fra fiskeriene*
- *Utvikle levendefangst og mellomlagring av kommersielt viktige arter*
- *Styrke bedriftenes innovasjonssamarbeid*

4.3.3 Havbruk

Venstre vil

- *Fremme samarbeid mellom forsknings- og kompetansemiljøer og næringsklyngene innenfor havbruk*
- *Styrke satsningen på blå linjer i videregående*
- *Prioritere arbeidet med areal- og kystsoneplanlegging i Nordland*
- *Stille strenge krav til miljøforhold og rømningsrisiko.*
- *Ikke tillate oppdrett i særlig sårbare områder*
- *Sikre ei forutsigbar avkastning til kommunene gjennom havbruksfondet* *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt*

4.3.4 Industri

Venstre vil

- *Sikre industrien gode rammevilkår slik at den forblir konkurransedyktig*

4.3.5 Reiseliv

Venstre vil

- *Støtte opp om et naturbasert reiseliv med utgangspunkt i bærekraft, innovasjon og kreativitet.*

Kapittel 5. Samferdsel

Venstre vil sette folk først i Nordland i samferdselspolitikken ved å høre på den lokale befolkninga og det lokale næringslivet. Hvis den lokale snekkerbedriften er avhengig av at hurtigbåten tar gods vil Venstre legge vekt på det. Om den lokale ungdomsklubben har behov for at bussen går 10 minutter tidligere vil Venstre gjøre det vi kan for å få det til. Hvis foreldre er bekymret for en trafikkfarlig strekning der barna sykler til skolen vil Venstre arbeide for sykkelvei. Det er folk som bor og bruker kollektivtransporten og infrastrukturen som best vet hva som skal til for å gjøre tilbudet bedre.

Venstre vil

- Gjøre det enklere for lokalbefolkningen å gi innspill til fylket om sitt kollektivtilbud og infrastruktur.
- Videreutvikle og satse på fleksible ordninger med samfunnsbåt, distriktsmobil og bestillingsturer
- **Legge til rette for at de forskjellige rutetilbudene i fylket korresponderer med hverandre.**
Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt
- Ta større hensyn til unike naturområder og sårbare dyrearter ved bygging av ny infrastruktur.
- Prioritere infrastruktur i områder som har lange avstander og få alternativer for å nå knutepunkter.
- Legge til rette for at private og lokale aktører kan drive med samferdsel, uten at fylket fraskriver seg sitt ansvar.
- bedre beredskapen langs kysten
- legge til rette for videreutbygging av bredbånd i områder der det ikke er kommersielt lønnsomt
-

5.1 Kollektivsatsing, gang og sykkel

Det skal være attraktivt og enkelt å reise kollektivt i Nordland. Venstre vil jobbe for et skikkelig bussløft, særlig i byene og tettstedene. Vi må jobbe målrettet for å øke antall bussreiser. Det krever godt samarbeid mellom fylket og kommunene, samt en kunnskapsbasert tilnærming der samfunnsforskning og kollektivaktørene involveres.

Venstre vil

- Sette ned prisen på månedskort
- Jobbe for bedre og billigere kollektivtrafikk
- Innføre sanntidssystemer på mobil, nett og holdeplasser der det er hensiktsmessig
- Prioritere kollektivtilbud til områder med fast bosetning.
- Sette inn el-busser på de strekningene det er mulig.
- Bygge flere gang- og sykkelveier, også gjennomgående sykkelruter gjennom Nordland fylke
- Tilrettelegge for å kombinere sykkel med andre kollektive transportmidler til lavere kostnad

5.2 Ungdomskort

Venstre ønsker et løft for å bedre tilbudet til ungdom. Det innebærer å styrke ordningen med ungdomskort. Det skal være enkelt og billig for ungdom å reise i hele Nord-Norge

Venstre vil

- senke prisen på ungdomskortet.
- at ungdomskortet skal kunne brukes i hele Nord-Norge og Trøndelag
- utvide ungdomskortet til å også gjelde tog.

5.3 Ferger og båtruter

Det er viktig med samordning og videreutvikling av nettet av hurtigbåter, godsbåter og ferger. Venstre vil satse på fornying av fergemateriell til raskere, miljøvennlig og sikker drift. Det er behov for effektive transportløsninger mellom hav og land. For Nordland betyr dette utbygging av effektive transportkorridorer og et godt samarbeid med kommunale og regionale havner og omlastningsterminaler.

Venstre vil

- Ta opp «Nytt samferdsel kart for hurtigbåt og ferge» til behandling på nytt
- Legge til grunn et prinsipp om at lokalbefolkning og fast bosetning skal prioriteres
- Gjøre Nordland til klimavinner med nytt ferge- og hurtigbåtmateriell
- Videreføre kystgodsruter i samråd med lokalt næringsliv
- Videreføre ordninger med godsførende hurtigbåter der dette er mest tjenlig for de som bor der

• Gjennopprette båtruten Øksneshamn – Skråva – Svolvær **Redaksjonsnemndas innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt**

5.4 Vei og bane

I Nordland er gode veier en forutsetning for aktivitet og næringsutvikling i bygd og by. Nordland Venstre vil jobbe aktivt for at regjeringen gjør de nødvendige investeringene på Europa- og Riksveiene i fylket slik at flaskehalser og trafikkfarlige strekninger fjernes. Fylkesveiene må oppgraderes og vedlikeholdes slik at de har en standard som bidrar til utvikling og vekst i fylket. Jernbanesatsing må også skje i nord.

Venstre vil

- Arbeide for at E6, E10, E12 og RV80 gjennom fylket oppgraderes
- Oppgradere FV12 og FV17. Tunnel gjennom Bustneslia prioriteres
- Arbeide for omlegging av E6 gjennom Narvik
- Bygge Nord-Norgebanen
- Jobbe for Helgelandspendelen etter modell fra Saltenpendelen
- Ha flere kryssingsspor på Nordlandsbanen

- Bygge dobbeltspor på Ofotbanen
- Arbeide for hydrogen- eller biogass på Nordlandsbanen
- Arbeide for at dyrepåkjørslene langs Nordlandsbanen reduseres

- Utbedring av E6 med tunnel gjennom Ulvsvågskaret

- Utrede mulighet for fergefri E6 med bru over Tysfjorden (Bognessiden til Skarbergsiden)

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt

5.6 Luftfart

Lufthavnstrukturen er viktig for å skape regional utvikling i hele vårt langstrakte fylke. Fly er en del av det kollektive reisetilbudet, og er med på å binde Nordland sammen både internt og mot resten av landet og utlandet. Vi vet det vil komme utslippsfrie fly i fremtiden, og kortbanenettet langs norskekysten kan bli viktig for testing og innføring av ny teknologi i luftfarten. Inntil da, vil vi jobbe for et så godt rutetilbud som mulig i Nordland.

Kapittel 6. Gode liv i Nordland

Vår største utfordring er at vi må bli flere nordlendinger. Flere må ønske å flytte hit, det må være godt å bo her. Fylkeskommunen skal aktivt legge til rette for at Nordland skal være attraktivt å bo i, og for at nordlendinger flest skal kunne leve gode liv her. Et skapende kulturliv og godt folkehelsearbeid skal bidra til dette.

6.1 Kultur

Venstre vil jobbe for et mangfoldig og fritt kulturliv i hele Nordland, som stimulerer nysgjerrighet, kreativitet og mangfold. Vi vil ha en offensiv kulturpolitikk, med et mangfold av finansieringskilder. Vi vil sikre bedre vilkår for kunst- og kulturgründere.

Nordland fylke skal ta ansvar for å bygge opp regionale kulturfond og utvikle regionale kompetansesenter innenfor kulturfeltet. Nordland fylke må spille en aktiv rolle for å få en god fordeling av kulturmidlene. Også de samiske museene som ivaretar samisk kulturarv, vil Nordland Venstre støtte opp om. Den offentlige støtten til kultur og idrett må sikre både de gode talentene og den store bredden.

Nordland Venstre støtter opp om regionsmuseene selvstyre, og vil ikke sentralisere alle regionsmuseene under en felles administrasjon i Bodø. Vi vil jobbe for å øke forståelsen av viktigheten for bevaring av Nordlands kulturminner av nasjonal og internasjonal interesse. Vi støtter også et økt fokus på internasjonalt kultursamarbeid for bistand, utvikling og gjensidig forståelse. Bibliotekene er viktige fellesrom, de vil vi utvikle.

Venstre vil

- Flytte mer kulturmakt ut i regionene, både midler og kompetanse

- *Sørge for at kunstnerisk frihet ivaretas ved offentlige bevilgninger*
- *Sikre statlig og fylkeskommunal støtte til regionale kompetansesentre i musikklivet*
- *Forenkle rapporteringsrutiner og regelstyring av kulturinstitusjoner*
- *Støtte opp om Nordnorsk symfoniorkester og øvrige profesjonelle kulturmiljøer i Nordland*
- *Øke Festivalstøtten og gi rom for nye kulturtiltak*
- *Støtte utvikling av flerkulturelle møteplasser*
- *Opprette stipend for unge talentfulle kunstnere og musikere*
- *Lage støtteordninger for kunst- og kulturetablerere*
- *Satse på estetiske fag i videregående opplæring*
- *Fortsette den nordnorske kulturavtalen*
- *Forsterke og videreutvikle skulpturlandskap Nordland*
- *Innføre gaveforsterkningsordninger for museumsfeltet*
- *Burde vi ha med et punkt om biblioteker og fylkesbiblioteket??*
- *Ta med et punkt om frivillighet? Hva kan dette være?*

5.X Styrket satsing på samisk språk

Samisk språk og norsk er likeverdige språk. Det ligger derfor et spesielt ansvar for å ha kunnskap og kompetanse for å bevare og utvikle samiske språk (nord-, lule- og sørsamisk).

Det samiske språket er unik og gjør Norge spennende og mangfoldig. Samisk språk er meget viktig for den samiske kulturen og særlig lule- og sørsamisk språk krever en spesiell oppmerksomhet og styrket språkvitalisering.

Alle samiske språk er klassifisert som truede eller alvorlig truede språk og situasjonen for sør- og lulesamisk er særdeles kritisk.

Nordland fylke har noen kommuner som er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk og storbykommune hvor det skal tilrettelegges for språk- og kulturtilpassende tilbud, særlig for barn og eldre.

Nordland Venstre vil:

- *Støtte språkvitaliseringskommuner*
- *Videregående skoler i Nordland skal ha ansvar for å informere om rett til opplæring i og på samisk.*
- *Rett til opplæring i samisk i videregående opplæring skal omfatte alle som har hatt opplæring i eller på samisk i grunnskolen*
- *Bidra til rekruttering av personale med kompetanse i samisk språk og samisk kultur*
- *Satse på gode teknologiske løsninger for fjernundervisning*

- Bidra til at skilting av samiske stedsnavn synliggjøres i Nordland
- Styrke helsetilbudet til den samiske befolkningen
- Bidra til likeverdig utvikling av samiske og norske museumsinstitusjoner i språkvitaliseringskommuner
- Bidra til at tiltak i NOU 2016:18 – Hjertespråket- gjennomføres

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas Vedtak: Innstillingen vedtatt

6.2 Tannhelse

Nordland Venstre vil jobbe for likeverdige tannhelsetjenester i hele fylket og at tannhelsen til folk blir en del av folkehelsens refusjonsprogram.

Venstre vil

- At tannhelsearbeidet ivareta både forebyggende og kurativ behandling
- Utvide tannhelseordninga med offentlig fullfinansiering til utsatte grupper
- Ha tiltak som øker rekrutteringa av tannhelsesekretærer, tannleger og tannpleiere

6.3 Folkehelse

Venstre vil

- Gi alle mulighet til å velge gode og aktive liv.
- Styrke satsing på forebyggende arbeid rettet mot barn og unge
- Nordland Fylke skal være aktiv pådriver overfor kommunene i folkehelsearbeidet
- Vektlegge psykisk helse i folkehelsearbeidet
- Prioritere gående og syklende
- Legge til rette for fysisk aktivitet og friluftsliv

6.4 Innvandring som ressurs

Nordland er på flere områder avhengig av innvandring. Venstre heier på et mangfoldig Nordland og ønsker nye nordlendinger velkommen hit. Skal tilflytterne bli en ressurs for seg selv og samfunnet, må integrasjonsarbeidet styrkes og systematiseres med en fast bevilgning og med at det opprettes en egen seksjon i næringsavdelingen til å jobbe bare med dette. Denne må bygges opp til å bli en tydelig aktør i regi av Nordland Fylke og drive utadretta virksomhet sammen med de som er nær utfordringene. Det vil si fylkets kommuner og bedrifter; de møter alle praktiske problem knytta til innvandrere først.

Venstre vil

- Gjøre det lettere for innvandrere å få godkjent og dermed brukt sin utdanning.

- *Styrke integreringsarbeidet*
- *Fremme samarbeid mellom kommuner og næringsliv for å få flere ut i arbeid*

6.5 Godt å bo i nord

Det er godt å bo i Nordland. Venstre vil ta ansvar for at det skal bli enda bedre. Bedre er alltid mulig.